

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001334

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Митрофанова Юлія Сергіївна

2. Yullia Mytrofanova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5448-2349

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 14-06-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8560

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.23

Тема дисертації:

1. Кримінально-правова охорона статевої свободи та статевої недоторканості особи в Україні
2. Criminal legal protection of sexual freedom and sexual integrity of the person in Ukraine

Реферат:

1. Дисертація присвячена розробці доктринальної концепції кримінально-правової охорони статевої свободи та статевої недоторканості особи в Україні. Охарактеризовано історію розвитку законодавства про кримінальну відповідальність за посягання на статеву свободу та статеву недоторканість особи, в результаті чого встановлено закономірності такого розвитку, з'ясовано вплив на кримінальне законодавство євроінтеграційного процесу через ратифікацію Стамбульської та Ланцаротської конвенцій. Визначено підходи до кримінально-правової охорони статевої свободи та статевої недоторканості особи за законодавством зарубіжних країн. Здійснено порівняльно-правовий аналіз засобів кримінально-правової охорони статевої свободи та статевої недоторканості особи за законодавством України та ФРН, Франції та Республіки Польща. Надано характеристику об'єктивним ознакам складів ординарних кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи в Україні. Статеву свободу як об'єкт кримінально-правової охорони запропоновано розуміти можливість особи, яка досягла 16-річного віку, добровільно обирати партнера для вчинення дій сексуального характеру; в основі статевої свободи, як

різновиду особистої свободи і відповідного конституційного права лежить уявлення про гідність людини; вона є невідчужуваним правом. Статева недоторканість у значенні об'єкту кримінально-правової охорони визначена як благо, зміст якого відображає неможливість на рівні морального та юридичного належного дії сексуального характеру з особою, яка не досягла 16-річного віку. Висловлено та обґрунтовано позицію, згідно з якою додатково до ідеї гідності інтелектуальні засновки статевої недоторканості виявляються у сфері раціонального: заборона на статеві зносини з особою яка фактично не досягла статевої зрілості створює небезпеку для її репродуктивної функції, а отже й для відтворення популяції загалом. Систему норм, в яких закріплені ознаки складів кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, у структурі якої виділено три групи норм: 1) норми, що містять юридичні ознаки ординарних складів кримінальних правопорушень, основним безпосереднім об'єктом яких є статева свобода; 2) норми, що містять юридичні ознаки ординарних складів кримінальних правопорушень, основним безпосереднім об'єктом яких є статева недоторканість; 3) норми, що містять юридичні ознаки ординарних складів кримінальних правопорушень, додатковим обов'язковим безпосереднім об'єктом яких є статева свобода або недоторканість. Надано характеристику потерпілих осіб. Обґрунтовано необхідність здійснення техніко-юридичного роз'єднання ознак складів добровільних та насильницьких дій сексуального характеру щодо малолітніх осіб, а також встановлення мінімального 16-річного віку суб'єкта дій сексуального характеру з малолітньою особою за наявності добровільної згоди останньої (ст. ст. 152, 153 КК України). Охарактеризовано об'єктивну сторону ординарних кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості. Виявлено та запропоновано шляхи усунення низки недоліків у конструюванні об'єктивної сторони складів кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 152–154 КК України. Наведено додаткові аргументи на користь визнання обману як ознаки, що свідчить про відсутність добровільної згоди на дії сексуального характеру при вчиненні зґвалтування. Доведено, що обман може свідчити про відсутність добровільної згоди тільки в тих випадках, коли він стосується істотних складових безпосередньо дій сексуального характеру (особи конкретного статевого партнера, способу вчинення таких дій і т. п.). Запропоновано криміналізувати експлібіціонізм як демонстрацію іншій людині без її добровільної згоди оголених геніталій, а так само дії щодо явного вчинення реального чи імітованого статевого акту у громадському місці або демонстрації таких дій іншій людині без її добровільної згоди, на підставі чого обґрунтована необхідність криміналізації цих дій.

2. The dissertation is devoted to the development of the doctrinal concept of criminal law protection of sexual freedom and sexual integrity of the person in Ukraine. The history of the development of legislation on criminal liability for encroachment on sexual freedom and sexual integrity of the person is characterized, as a result of which the regularities of such development are established the impact on criminal law of the European integration process through the ratification of the Istanbul and Lanzarote Conventions is clarified. Approaches to criminal law protection of sexual freedom and sexual integrity of the person under the legislation of foreign countries are determined. A comparative legal analysis of the means of criminal law protection of sexual freedom and sexual integrity of the person under the legislation of Ukraine and Germany, France and the Republic of Poland is carried out. The objective features of the components of ordinary criminal offenses against sexual freedom and sexual integrity of the person in Ukraine are characterized. Sexual freedom as an object of criminal law protection is proposed to be understood as the ability of a person who has reached the age of 16 to voluntarily choose a partner for committing sexual acts; the basis of sexual freedom, as a type of personal freedom and the corresponding constitutional right, is the idea of human dignity; it is an inalienable right. Sexual integrity in the meaning of the object of criminal law protection is defined as a good, the content of which reflects the impossibility at the level of moral and legal due acts of a sexual nature with a person who has not reached the age of 16. The position is expressed and substantiated, according to which, in addition to the idea of dignity, the intellectual foundations of sexual integrity are manifested in the sphere of rationality: a ban on sexual intercourse with a person who has not actually reached sexual maturity creates a danger to her reproductive function, and therefore to the reproduction of the population as a whole. A system of norms that enshrine the characteristics of the elements of criminal offenses against sexual freedom and sexual integrity of a person, in the structure of which three groups of norms

are distinguished: 1) norms that contain legal characteristics of ordinary elements of criminal offenses, the main direct object of which is sexual freedom; 2) norms that contain legal characteristics of ordinary elements of criminal offenses, the main direct object of which is sexual integrity; 3) norms that contain legal characteristics of ordinary elements of criminal offenses, the additional mandatory direct object of which is sexual freedom or integrity. The victims are described. The necessity of carrying out a technical and legal separation of the signs of the components of voluntary and violent sexual acts against minors is substantiated, as well as establishing a minimum age of 16 for the subject of sexual acts with a minor in the presence of the latter's voluntary consent (Articles 152, 153 of the Criminal Code of Ukraine). The material element of ordinary criminal offenses against sexual freedom and sexual integrity is characterized. Ways to eliminate a number of shortcomings in the construction of the objective side of the components of criminal offenses provided for in Articles 152–154 of the Criminal Code of Ukraine are identified and proposed. Additional arguments are given in favor of recognizing deception as a sign indicating the absence of voluntary consent to acts of a sexual nature when committing rape. It has been proven that deception can indicate the absence of voluntary consent only in cases where it concerns essential components of directly sexual acts (the identity of a specific sexual partner, the method of committing such acts, etc.). It is proposed to criminalize exhibitionism as the demonstration of naked genitals to another person without their voluntary consent, as well as actions regarding the explicit commission of a real or simulated sexual act in a public place or the demonstration of such acts to another person without their voluntary consent, on the basis of which the need to criminalize these acts is justified.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Митрофанова Ю. С. Кваліфікуючі ознаки кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості (статті 152 та 153 КК України). Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2023. № 61. С. 1.1-1.14.
- Митрофанова Ю. С. Проблема визначення статі потерпілої особи у зґвалтуванні. Право і суспільство. 2023. № 2 Т. 1. С. 228-234.
- Ємельянов В. П., Митрофанова Ю. С. Проблеми застосування та шляхи вдосконалення закону про кримінальну відповідальність за дитячу порнографію. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2023. № 1 (28) С. 31-41.
- Митрофанова Ю. С. Становлення кримінальної відповідальності за посягання на статева свободу та статева недоторканість (історичний нарис). Вісник Кримінологічної асоціації України. 2024. № 1 (31) С. 67-79.
- Митрофанова Ю. С. Кримінально-правова охорона статевої свободи та статевої недоторканості особи за законодавством Франції та Федеративної Республіки Німеччини : порівняльно-правовий аналіз. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2024. № 2 (32). С. 647-667.
- Митрофанова Ю. С. Статева свобода й статева недоторканість як об'єкти кримінально протиправних посягань: зміст та межі. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2024. № 3 (33). С. 61-71.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черевко Кирило Олександрович
2. Kyrylo O. Cherevko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3384-8388

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=SZayGdkAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шинкарьов Юрій Вікторович
2. Yurii V. Shynkarov

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1173-7975

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сокурєнко Віталій Валерійович
2. Vitalii V. Sokurenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6879-7376**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571570**Місцезнаходження:** вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Луценко Ірина Геннадіївна
2. Iryna H. Lutsenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4610-8549**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571096**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шевчук Тетяна Анатоліївна
2. Tetyana A. Shevchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0162-7011**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571096**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ященко Андрій Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ященко Андрій Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна